

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan
neuvottelukunta

Kansalaisyhteiskunnan tila ja tulevaisuus

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan
neuvottelukunnan suosituksia

KANE lyhyesti

- **KANEn tehtävänä on muun muassa edistää hallinnon ja kansalaisyhteiskunnan vuorovaikutusta sekä parantaa kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä.**
- KANEn tehtävistä ja kokoonpanosta säädetään valtioneuvoston asetuksessa (269/2007). Valtioneuvosto asettaa neuvottelukunnan, toimikaudet nelivuotisia.
- KANE koostuu kansalaisyhteiskunnan, tutkimuksen, elinkeinoelämän sekä ministeriöiden ja muiden viranomaisten edustajista.
- Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat vakiintuneen käytännön mukaisesti edustaneet kansalaisyhteiskuntaa.
- Neuvottelukunta toimii oikeusministeriön yhteydessä (pääsihteeri, 1–2 asiantuntijasihteeriä).

Tiivistelmä toimikaudesta 2022–2026

- Neuvottelukunnan neljäs toimikausi oli 27.1.2022–26.1.2026.
- [Autonominen ja elinvoimainen kansalaisyhteiskunta kaikille: Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANEn strategia 2022–2026](#)
 - Turvataan ja vahvistetaan yhdistysten ja muiden kansalaisyhteiskunnan toimijoiden autonomisuutta ja elinvoimaisuutta
 - Kehitetään hallinnon ja kansalaisyhteiskunnan vuorovaikutusta ja kumppanuutta
 - Edistetään kaikkien yhdenvertaista, aktiivista osallistumista
- KANEn toiminta
 - KANE osallistui asiantuntijana kansalaisyhteiskuntaa koskevaan säädös- ja politiikkavalmisteluun sekä teki aktiivista viestintää tavoitteidensa edistämiseksi.
 - Julkisessa hallinnossa ja taloudessa tapahtui toimikauden aikana merkittäviä muutoksia, joihin neuvottelukunta reagoi. Siksi toiminnassa painottui erityisesti kansalaisjärjestöjen toimintaedellytysten kehittäminen.
- Loppuraportti ja suositukset: [Kansalaisyhteiskuntapolitiikka tarvitsee yhteistä suuntaa ja seurantaa: Loppuraportti kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan toimikaudesta 2022–2026](#)

Neuvottelukunnan suositukset kansalaisyhteiskuntapolitiikan kehittämiseksi

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan
neuvottelukunta

Suositus 1: Valmistellaan selonteko kansalaisyhteiskuntapolitiikasta

- Kansalaisyhteiskuntaa ja sen vuorovaikutusta hallinnon kanssa on tarkasteltava paikallisesti, alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.
- Tarvitaan systeminen kokonaiskuva kansalaisyhteiskunnan tilasta ja tulevaisuudesta vaihtoehtoisine kehityskulkuineen.
- Auttaisi ohjaamaan kansalaisyhteiskuntapolitiikan suuntaa sekä systematisoimaan sen seuranta ja arviointia.
- Lisäisi kansalaisyhteiskuntapolitiikan painoarvoa ja tukisi strategista päätöksentekoa.

Suositus 2: Lisätään kansalaisyhteiskunnan osallisuutta julkisen talouden suunnittelussa

- Hallinnon ja kansalaisyhteiskunnan vuorovaikutus lisääisi rahoituksen, kuten valtionavustusten ennakoitavuutta ja läpinäkyvyyttä.
- **KANE suosittelee, että yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen ja toiminnan kehittämisen parlamentaarinen neuvottelukunta analysoi kansalaisjärjestöille myönnettävää julkista ja yksityistä rahoitusta sekä raportoi niiden muutoksista.**
- **Neuvottelukuntaa suositellaan myös lisäämään kansalaisyhteiskunnan kuulemista niissä julkiseen talouteen suunnitelluissa muutoksissa, jotka koskevat kansalaisyhteiskuntaa.**

Suositus 3 Rahoitetaan kansalaisyhteiskuntapolitiikan tutkimus- ja kehittämishankkeita

- KANE suosittelee, että valtioneuvostossa aletaan myöntää hankeavustuksia kansalaisyhteiskuntapolitiikan tutkimus- ja kehittämishankkeita varten ottaen mallia maaseutupolitiikan harkinnanvaraisista valtionavustuksista.
- KANE asettaisi päämäärät ja tavoitteet sekä erillisen toimikunnan arvioimaan hankehakemuksia.
- Hankeavustusten myöntäminen vahvistaisi kansalaisyhteiskuntapolitiikan tutkimus- ja kehittämistoimintaa ja vastaisi tarpeeseen kehittää tiedonmuodostusta.

Suositus 4: Kehitetään kansalaisyhteiskuntapolitiikan tietoperustaa

- KANE suosittelee, että oikeusministeriö arvioi kansalaisyhteiskuntaa koskevia tiedontarpeita sekä rakentaa kansalaisyhteiskuntapolitiikan tietoperustaa ja varmistaa sen kattavuutta.
- Hallintoa suositellaan lisäksi lisäämään tietoa kansalaisjärjestöjen taloudellisista vaikutuksista yhteiskunnassa, arvioimaan läpinäkyvästi esitystensä, ml. valtionavustusten kohdentamisen kansalaisyhteiskuntavaikutuksia sekä hyödyntämään kansalaisjärjestöjen tuottamaa tietoa valmistelussa ja päätöksenteossa.

Suositus 5: Selvitetään EU-rahoituksen kohdentumista kansalaisjärjestöille ja edistetään saantoa

- Suomen EU-saantoa seurataan kokonaisuutena, mutta Suomessa ei ole saatavissa kokonaiskuvaakaan kansalaisjärjestöille myönnettävästä EU-rahoituksesta tai sen kohdentumisesta, kuten esimerkiksi valtionavustuksista.
- Selvitys täydentäisi julkisen rahoituksen kokonaiskuvaakaan ja lisäisi tietoa, miten EU-saantoa voitaisiin kasvattaa entisestään.
- Selvitys tukisi myös tietoprosessien kehittämistä tiedon avaamiseksi ja hyödyntämiseksi valmistelussa ja päätöksenteossa.

Suositus 6: Kehitetään kansalaisjärjestöjen varainhankinnan edellytyksiä edelleen

- KANE suosittelee jatkamaan kansalaisjärjestöjen varainhankinnan edellytysten kehittämistä, jotta lahjoittamisen kulttuuri kehittyisi ja kansalaisjärjestöjen omavaraisuus vahvistuisi.
- Esimerkiksi lahjoitusvähennyksestä on tehtävä mahdollisimman helppoa ja kannustavaa niin kansalaisille kuin kansalaisjärjestöillekin.

Suositus 7: Lisätään hallinnon henkilöstön kansalaisyhteiskunta-tuntemusta

- KANE suosittelee, että hallinnon henkilöstön kansalaisyhteiskuntatuntemusta lisätään ja tuetaan sitä kautta tavoitteiden asettamista, esitysten perustelemista ja vaikutusten arvioimista.
- Hallinnon henkilöstön yhteyttä kansalaisjärjestöihin ja muuhun kansalaisyhteiskuntaan on myös vahvistettava avoimen hallinnon toimintaohjelmaa toteutettaessa.

Ajankohtaista

Seuraavan neuvottelukunnan asettamista on alettu valmistella.

Tutustu myös EU:n uuteen [kansalaisyhteiskuntastrategiaan](#) sekä havaintoihin ja huomioihin kansalaisyhteiskuntakehityksen seurannasta ([OECD Civic Space Scan](#))

Yhteystiedot:

Liisa Männistö, KANEn pääsihteeri,
erityisasiantuntija, oikeusministeriö

liisa.mannisto@gov.fi

kane.om@gov.fi

www.om.fi/kane

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan
neuvottelukunta